

z kamienia łamanego (kamieniołom znajdował się prawdopodobnie na sąsiednim wzniesieniu) wiążanego zaprawą wapienną. Mur odsłonięto do głębokości 1 m nie dochodząc do stopy fundamentu.

Wykop II o wymiarach 10×2 m wytyczono prostopadle do wykopu I na linii W—E w celu uchwycenia wewnętrznej strony narożnika odkrytego muru. Na głębokości 50 cm w warstwie gruzu natrafiono na mur szerokości 1,4 m. Stwierdzono w nim przerwę, którą spowodował prawdopodobnie wkop współczesny (materiał nowożytny na głębokości 80 cm). W części zachodniej tego wykopu uchwycono drugi narożnik muru.

W warstwie gruzu wystąpiły fragmenty naczyń cienkościennych, toczonych barwy ceglastej, niektóre pokryte glazurą barwy zielonej lub brązowej, 1 fragment talerzyka fajansowego zdobionego kobaltowym motywem roślinnym, fragmenty kafli glazurowanych, z błękitnym ornamentem kwiatowym na białym tle i kafli

bez polewy również z ornamentem kwiatowym. Na głębokości 70 cm znaleziono fragment tkaniny jedwabnej pokrytej haftem wykonanym miedzianym drucikiem.

Wykop III o wymiarach $2 \times 1,5$ m usytuowano we wschodniej części stanowiska gdzie według relacji naocznych świadków, kilkadziesiąt lat temu wykopano żelazne drzwi i inne przedmioty żelazne. Wystąpiła tu dość gruba warstwa orna, której miąższość zwiększała się zgodnie z kierunkiem nachylenia zbocza. Na głębokości 50 cm stwierdzono warstwę gruzu.

Na przebadanym terenie odkryto dużą ilość fragmentów naczyń szklanych barwy zielonkawej lub kobaltowej. Liczne występowanie szkła być może, można wytłumaczyć tym, że w roku 1643 sejm chciał podnieść znaczenie tej osady i ustanowił tu skład wina węgierskiego².

Uzyskane w trakcie badań materiały ceramiczne, głównie kafle pozwalają wstępnie datować stanowisko na XVII wiek.

Przypisy:

¹ Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, t. VII, Warszawa 1886, s. 290.

² Tamże..., s. 290.

Andrzej Koperski

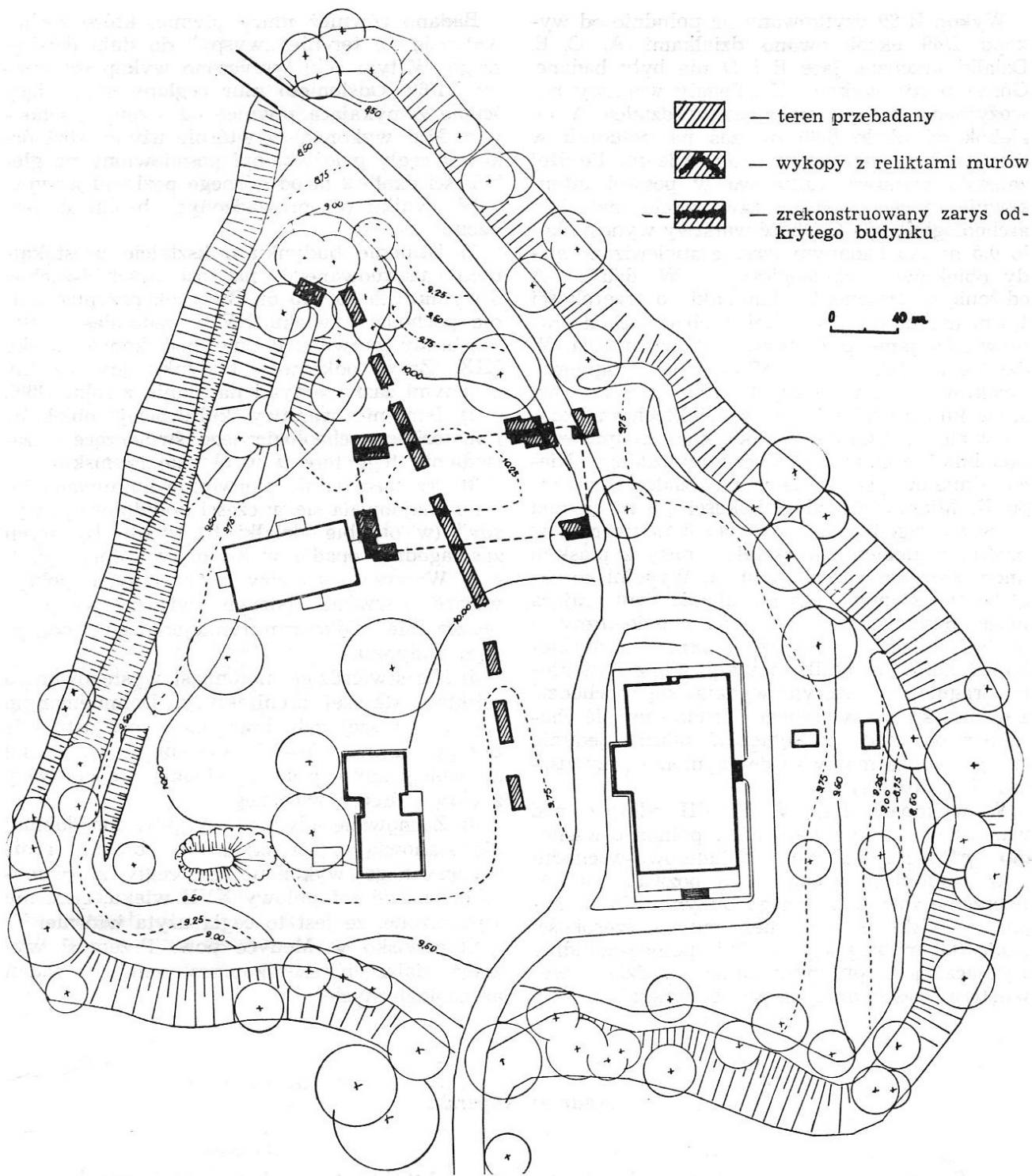
Badania archeologiczne na terenie Medyki pow. Przemyśl przeprowadzone w roku 1969

Badania archeologiczne na terenie dawnego pałacu Pawlikowskich w Medyce prowadzono w okresie od 9. IX—24. X. 1969 r. Finansowane były przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Rzeszowie. Z ramienia Muzeum Ziemi Przemyskiej pracami w terenie kierował mgr Andrzej Koperski. Badania konsultowali doc. dr habil. J. T. Frazik oraz mgr Antoni Kunysz.

Celem badań było stwierdzenie czy w obrębie parku oraz w rejonie „wyspy” nie występują relikty starszej zabudowy architektonicznej, na co wskazywałyby niektóre wzmianki źródłowe. Badaniami wykopaliskowymi objęto głównie obszar „wyspy” w miejscu gdzie prawdopodobnie znajdowała się budowla zaznaczona na planie z roku 1896. Założono tu kilka wykopów oznaczonych kolejno numerami od I—VII/69. Ogólnie przebadano obszar o łącznej powierzchni 180 m².

Wykop I/69 eksplorowano działkami oznaczonymi A, B, D, E, F, G o wymiarach $5 \times 1,5$ m.

Działki C nie badano ze względu na występujący na jej powierzchni otwór studzienny. Na przestrzeni wszystkich badanych działek występowały grube warstwy nowożytnego nasypu sięgające na północy w działce A do głębokości około 1,4 m, zaś na południu w działce G do głębokości około 1,1 m. Poniżej zalegała na całej długości wykopu warstwa intensywnie czarnej ziemi o grubości około 0,5 m. W warstwie tej wystąpiły dość liczne fragmenty ceramiki prehistorycznej, najprawdopodobniej z okresu rzymskiego. Powyższa warstwa kulturowa wyznacza nam równocześnie pierwotny poziom terenu, pod nią wystąpił calec w postaci żółtej gliny. Na przestrzeni wykopu I natrafiono również na relikty architektoniczne, a mianowicie: w działce A na głębokości około 1,5 m odsłonięto fragment muru ceglanego (wymiały cegieł niepalcówek $28 \times 14 \times 7$ cm), którego szerokość wynosiła około 0,9 m, zaś stopy fundamentowej 1,1 m. Mur sięgał do głębokości około 1,9 m, usytuowany był na linii wschód—zachód. W od-

Ryc. 1. Medyka pow. Przemyśl. Lokalizacja wykopów na terenie zespołu pałacowego Pawlikowskich.

ległości około 1,8 m na południe w obrębie działki B odkryto na głębokości około 30 cm mur kamiennie-ceglany szerokości około 1,2 m. Mur sięgał do głębokości 1,95 m i usytuowany był na linii wschód—zachód równoległe do muru odkrytego w działce A. Od strony południowej i północnej jest on pokryty warstwą tynku. Odkryty mur stanowił fragment północnej ściany budynku zaznaczonego na planie z 1896 roku. Przeciwległą ścianę budynku odsłonięto w działce D. Na południe natomiast natrafiono na fragmenty piwnic, które od strony południowej zamyka mur ceglany szerokości 1 m odkryty

w działce E. Stopa fundamentowa muru wystąpiła na głębokości około 1,8 m. W obrębie działki F i G w poziomie pierwotnym natrafiono na ślady niewielkich obiektów archeologicznych prawdopodobnie z okresu rzymskiego. Wykop I/69 przedłużono w kierunku północnym i badano działki oznaczone B i D. Wystąpiła tu sytuacja analogiczna jak w opisanych wyżej działkach wykopu I. Nasyp nowożytny na południu sięgał do głębokości 1,15 m, zaś na północy w działce D do 1,4 m. Poniżej zalegała warstwa kulturowa z materiałem archeologicznym w postaci ułamków ceramiki z okresu rzymskiego.

Wykop II/69 usytuowany na południe od wykopu I/69 eksplorowano działkami A, C, E. Działki przedzielające B i D nie były badane. Górną partię wykopu II zalegały warstwy nowożytnego nasypu sięgające w działce A do głębokości około 0,90 m, zaś na południu w działce E do głębokości około 0,35 m. Poniżej zalegała warstwa kulturowa w postaci intensywnie czarnej ziemi z zawartością materiału archeologicznego. Grubość warstwy wynosi około 0,5 m. Na badanym terenie stwierdzono ślady obiektów archeologicznych. W działce A odsłonięto fragment ziemianki o szerokości 1,5 m usytuowanej na linii wschód zachód oraz niewielką jamę przypuszczalnie posłupową. W działce E również natrafiono na fragmenty obiektów archeologicznych. Zarówno w warstwie kulturowej jak i w/w obiektach znaleziono wiele ułamków ceramiki, które najprawdopodobniej pochodzą z okresu rzymskiego. Nieco odmienna jest sytuacja na działce C wykopu II. Mianowicie od głębokości 1,6 m ciemna warstwa zagłębia się do około 3 m tworząc w profilu zagłębienie o kształcie miski z płaskim dnem szerokości około 1,15 m. Wypełnisko zagłębienia stanowi czarna ziemia zawierająca liczny przemieszany materiał archeologiczny w postaci ułamków ceramiki z okresu rzymskiego, ułamków ceramiki nowożytnej, zaś niektóre fragmenty naczyń wydają się pochodzić z okresu średniowiecznego. Trudno ustalić charakter badanego zagłębienia, można jedynie sugerować, że mamy tu do czynienia przypuszczalnie z fosą (?).

W wykopach III, IV, V, VII odkryto pod warstwami nasypu narożniki: północno-wschodni, północno-zachodni, południowo-wschodni oraz południowo-zachodni co pozwala na odtworzenie zarysu badanego budynku. W wykopie III odsłonięto również mur o szerokości około 0,6 m biegnący na linii północ-południe wyznaczający przypuszczalnie podział wewnętrzny wschodniej części budynku.

Badano również mury piwnic, które zachowały się na terenie „wyspy” do dnia dzisiejszego. W tym celu wytyczono wykop oznaczony VI/69. Odsłonięto mur ceglany stanowiący ścianę zamykającą piwnicę od strony wschodniej. Mur wykonany z wtórnie użytej, rozbiórkowej cegły palcówki był posadowiony na głębokości około 2 m od górnego poziomu nasypu.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono:

1) Istnienie budynku o kształcie prostokątnym, usytuowanego na osi wschód-zachód o wymiarach 35×15 m. Budynek przypuszczalnie pochodzi z wieku XVIII, natomiast został rozebrany prawdopodobnie pod koniec wieku XIX. Zarys odkrytego budynku jest zgodny z danymi zaznaczonymi na planie z roku 1896.

2) Istnienie warstwy kulturowej, obiektów i materiału archeologicznego świadczące o zasiedleniu tego terenu w okresie rzymskim.

3) Przypuszczalnie pierwotnie kulminacja terenu znajdowała się w części południowej „wyspy” (w obrębie działki E wykop II), teren zaś łagodnie opadał w kierunku północnym.

4) Warstwy nasypów nowożytnych pokrywające pierwotny poziom związane są przypuszczalnie z okresem funkcjonowania odkrytego budynku.

5) Nie stwierdzono natomiast występowania reliktyw starszej architektury. Domniemanym śladem starszej zabudowy może być istnienie przypuszczalnej fosy i występujący materiał archeologiczny prawdopodobnie pochodzący z okresu średniowiecznego.

6) Zachowane piwnice najprawdopodobniej nie stanowią części składowej obiektu architektonicznego; wykonane są z cegły, która może pochodzić z 1 połowy XVII wieku, choć nie wykluczone, że jest to cegła użyta wtórnie.

Stanowisko w Medyce pow. Przemyśl wymaga dalszych szerokoprzestrzennych badań archeologicznych.

Andrzej Koperski

Sprawozdanie z badań archeologiczno - architektonicznych prowadzonych na terenie zamku w Przemyślu w 1969 r.

Badania archeologiczno-architektoniczne na terenie wzgórza zamkowego w Przemyślu prowadzono od 24 października do 22 grudnia 1969 r. Prace finansował Powiatowy Konserwator Zabytków w Przemyślu. Z ramienia Muzeum Ziemi Przemyskiej badaniami kierował mgr Andrzej Koperski. Nadzór w zakresie odkryć architektonicznych sprawował doc. dr habil. Józef T. Frazik. Celem badań było odsłonięcie fundamentów czwartej niezachowanej baszty zachodniej, co miało posłużyć przygoto-

waniu dokumentacji do prac restauracyjnych na zamku. Ogółem przebadano obszar o powierzchni 110 m². Wytyczono cztery wykopy, które oznaczono nr I—IV/69 (plan ogólny).

Wykop I/69 — zlokalizowano po zewnętrznej stronie zachodniego narożnika kurtyny północno-zachodniej. Nie stwierdzono regularnego fundamentu muru. Wydaje się, że został on posadowiony na luźnie ułożonych kamieniach. W nasypie znaleziono sporą ilość ceramiki, szkła i fragmenty kafli nowożytnych.